II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 25 päivänä syyskuuta 2007,

toimenpiteestä C 45/06 (ex NN 62/A/06), jonka Ranska on toteuttanut Teollisuuden Voima Oy:n Areva np:ltä (entiseltä Framatome ANP:ltä) tilaaman ydinvoimalan rakentamisen yhteydessä

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 4323)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/281/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Greenpeace teki 11 päivänä lokakuuta 2004 päivätyllä, 15 päivänä lokakuuta komissioon saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle kantelun vientiluottovakuutustoimintaa harjoittavan *Compagnie française d'assurance pour le commerce extérieurin*, jäljempänä 'Coface', myöntämästä takauksesta Ranskan vientiosuudelle palveluissa, jotka Framatome ANP tarjosi suomalaiselle Teollisuuden Voima Oy:lle, jäljempänä 'TVO'. Framatome ANP:n nimi on sittemmin muutettu AREVA NP:ksi ([2]).

(2) Komissio kirjasi 29 päivänä lokakuuta 2004 kantelun numerolla CP 201/2004.

(3) Komissio pyysi 4 päivänä marraskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (viite D/57822) Ranskan viranomaisilta tietoja takauksesta. Ranskan viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 10 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio kirjasi saapuneeksi 13 päivänä joulukuuta 2004.

(4) European Renewable Energies Federation asbl, jäljempänä 'EREF', teki 14 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä, 16 päivänä joulukuuta 2004 komissioon saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle kantelun, jossa asetettiin kyseenalaiseksi, olivatko TVO:n uuden ydinvoimalan rakennus-, rahoitus- ja toimintajärjestelyt yhteisön oikeuden mukaisia. EREF väittää kantelussaan, että Cofacen takauksen lisäksi myös Bayerische Landesbankin, jäljempänä 'BLB', ja AB Svensk Exportkreditin, jäljempänä 'SEK', hankkeeseen myöntämä rahoitus on tukea.

(5) Komissio kirjasi 21 päivänä joulukuuta 2004 kanteluun sisältyvät valtiontukia koskevat näkökohdat numerolla CP 238/2004. Komissio on sen jälkeen käsitellyt näitä kahta kantelua suurelta osin yhdistettyinä, sillä kantelu CP 238/2004 koskee samaa asiaa kuin kantelu CP 201/2004.

([1]) EUVL C 23, 1.2.2007, s. 11.

([2]) Päätöksen ymmärrettävyyden helpottamiseksi nykyistä AREVA NP -nimeä käytetään myös viitattaessa nimenvaihtoa edeltävään jaksoon.

(6) Komissio pyysi 15 päivänä helmikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (viite D/51174) Saksan viranomaisilta tietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä. Saksan viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 16 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio kirjasi saapuneeksi 17 päivänä maaliskuuta 2005.

(7) Komissio pyysi 26 päivänä toukokuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (viite D/54101) Ranskan viranomaisilta tietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä. Ranskan viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 26 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio kirjasi saapuneeksi 27 päivänä heinäkuuta 2005.

(8) Komissio pyysi 7 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (viite D/54366) Suomen viranomaisilta tietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä. Suomen viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 8 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio kirjasi saapuneeksi 11 päivänä heinäkuuta 2005.

(9) Komissio pyysi 8 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (viite D/54377) Ruotsin viranomaisilta tietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä. Ruotsin viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 7 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio kirjasi saapuneeksi 18 päivänä heinäkuuta 2005.

(10) Komissio ja EREF pitivät kokouksen 2 päivänä syyskuuta 2005.

(11) EREF toimitti 18 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä, 22 päivänä marraskuuta 2005 komissioon saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle 14 päivänä joulukuuta 2004 tekemäänsä kantelua koskevia lisätietoja, jotka liittyivät erityisesti kantelun CP 238/2004 aiheina olleisiin valtiontukiin.

(12) Komissio pyysi 9 päivänä joulukuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (viite D/59668) Ruotsin viranomaisilta lisätietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä. Ruotsin viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 6 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, jonka komissio kirjasi saapuneeksi 10 päivänä huhtikuuta 2006.

(13) Komissio pyysi 13 päivänä tammikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (viite D/50295) Ranskan viranomaisilta lisätietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä. Ranskan viranomaiset toimittivat tiedot 20 päivänä helmikuuta 2006 päivätyllä, 21 päivänä helmikuuta 2006 komissioon saapuneeksi kirjatulla sähköpostiviestillä, jota ne täydensivät 10 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä, 13 päivänä maaliskuuta 2006 komissioon saapuneeksi kirjatulla sähköpostiviestillä.

(14) Ranskan viranomaiset toimittivat komissiolle lisätietoja kantelujen kohteina olleista toimenpiteistä 5 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyllä, samana päivänä komissioon saapuneeksi kirjatulla sähköpostiviestillä.

(15) Greenpeace toimitti 4 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä, 12 päivänä toukokuuta 2006 komissioon saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle lisätietoja kantelusta CP 201/2004.

(16) Komissio ja Ranskan viranomaiset sekä erään pankin, AREVA NP:n ja TVO:n edustajat pitivät kokouksen 4 päivänä heinäkuuta 2006. Ranskan viranomaiset antoivat kokouksessa komissiolle asiakirjoja, jotka koskivat kantelujen kohteena olleita toimenpiteitä.

(17) EREF toimitti 18 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä, 25 päivänä heinäkuuta 2006 komissioon saapuneeksi kirjatulla kirjeellä kanteluun CP 238/2004 liittyviä lisätietoja ja vaati komissiota tekemään päätöksen asiasta.

(18) Komissio kirjasi 7 päivänä syyskuuta 2006 molemmat kantelut yhdistettyinä numerolla NN 62/2006. Se jakoi 20 päivänä syyskuuta 2006 asian kahdeksi eri asiaksi ([3]), numeroilla NN 62/A/2006 ja NN 62/B/2006. Asia NN 62/A/2006 kattaa näkökohdat, joita kanteluissa esitetään Cofacen takauksesta. Asia NN 62/B/2006 kattaa näkökohdat, joita kantelussa CP 238/2004 esitetään BLB:n rahoitusosuuden sisältävästä luottojärjestelystä ja SEK:n myöntämästä bilateraalisesta lainasta (kantelu CP 201/2004 ei kata näitä näkökohtia).

(19) Komissio teki 24 päivänä lokakuuta 2006 päätöksen näissä kahdessa asiassa. Ensimmäisessä päätöksessä ([4]) komissio katsoo, etteivät asiaan NN 62/B/2006 sisältyvät toimenpiteet ole tukia. Lisäksi komissio ilmoitti Ranskalle päättäneensä aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, joka koskee Cofacen myöntämää takausta ja jonka puitteissa asian NN 62/A/2006 viitenumeroksi tuli C 45/2006. Tämä päätös koskee kyseistä takausta, ja se tehdään muodollisen tutkintamenettelyn C 45/2006 päätteeksi.

([3]) Jako osoittautui tarpeelliseksi, koska osa toimenpiteistä koski Ranskaa ja osa Saksaa ja Ruotsia. Erityisesti Ranskaa koskevaan asiakirja-aineistoon sisältyi kuitenkin luottamuksellisia tietoja, joita ei voitu luovuttaa muille jäsenvaltioille. Lisäksi komissio esitti alustavan tutkinnan päätteeksi lopullisen kannanoton asiakirja-aineiston Saksaa ja Ruotsia koskevasta osasta, kun taas Ranskaa koskeva osa edellytti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista.

([4]) K(2006) 4963 lopullinen (EUVL C 23, 1.2.2007, s. 5).

(20) Ranskan viranomaiset pyysivät 14 päivänä marraskuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi komissioon 16 päivänä marraskuuta 2006, komissiota pidentämään huomautusten esittämiselle asetettua määräaikaa. Komissio ilmoitti 30 päivänä marraskuuta 2006 päivätyllä kirjeellä suostuvansa määräajan pidentämiseen. Ranskan viranomaiset esittivät huomautuksensa 22 päivänä joulukuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 4 päivänä tammikuuta 2007.

(21) Menettelyn aloittamisesta tehty komission päätös julkaistiin 1 päivänä helmikuuta 2007 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. ([5]) Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseisestä toimenpiteestä. Komissio on saanut huomautuksia kymmeneltä asianomaiselta. Komissio toimitti huomautukset Ranskalle 23 päivänä maaliskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä (viite D/51341) kommentoitaviksi. Pyydettyään määräajan pidentämistä Ranskan viranomaiset toimittivat lausuntonsa 11 päivänä toukokuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 14 päivänä toukokuuta 2007.

2. **TOIMENPITEEN KUVAUS**

2.1 **Olkiluoto 3 -hanke**

(22) Suomessa on tällä hetkellä neljä ydinreaktoria. Niistä kaksi on Fortum-yhtiön omistuksessa ja sijaitsee Loviisassa. Toiset kaksi sijaitsevat Olkiluodossa ja ovat TVO:n omistuksessa.

(23) TVO on voittoa tavoittelematon yhtiö, jonka tarkoituksena on toimittaa sähköä osakkailleen tuotantokustannushintaan. TVO:n pääoma jakautuu useampaan erään, joista kukin vastaa yhtä voimalaa tai voimalaryhmää. TVO:n yhden pääomaerän omistus oikeuttaa osakkaan ostamaan vastaavansuuruisen osan kyseistä erää vastaavien voimaloiden tuotannosta tuotantokustannushintaan.

(24) TVO:n osakkaista valtaosa on energia-alan yrityksiä ja teollisuusyrityksiä, joiden sähkönkulutus on erittäin suuri.

(25) TVO, joka omistaa jo kaksi ydinreaktoria ja on osakkaana hiilivoimalaitoksessa ja tuulivoimalassa, rakennuttaa parhaillaan kolmatta ydinreaktoria Olkiluotoon. Kyseistä reaktoria kutsutaan nimellä ”Olkiluoto 3”.

(26) Olkiluoto 3 -reaktorin rakentamisesta vastaa Siemensin ja AREVA NP:n muodostama konsortio; AREVA NP puolestaan on AREVAn ja Siemensin tytäryritys, jonka pääomasta AREVA omistaa 66 prosenttia ja Siemens 34 prosenttia. TVO valitsi konsortion hankkeen toteuttajaksi syyskuussa 2002 järjestetyn tarjouskilpailun perusteella. TVO ilmoitti 15 päivänä lokakuuta 2003 AREVA NP:n ja Siemensin muodostamalle konsortiolle sen olevan ”*preferred bidder*” eli voittaneen tarjouskilpailun. Rakennussopimus allekirjoitettiin 18 päivänä joulukuuta 2003. Komissiolle toimitettujen tietojen mukaan hankkeen toteuttajaksi valitun konsortion lisäksi tarjouskilpailuun osallistuivat yritykset […] (*).

(27) Olkiluoto 3 -reaktorista tulee ensimmäinen uuden sukupolven eurooppalainen painevesireaktori *(European Pressurised Water Reactor, EPR*). Sen kapasiteetti tulee todennäköisesti olemaan 1 600 MW. Alustavien suunnitelmien mukaan reaktori oli tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2009. Koska voimalan rakentaminen on viivästynyt, se otetaan tämänhetkisten arvioiden mukaan käyttöön vuoden 2010 lopulla tai vuoden 2011 alussa.

2.2 **Rahoitus**

(28) TVO käyttää useita eri rahoituslähteitä Olkiluoto 3 -hankkeessa, jonka kokonaiskustannukset ovat yli kolme miljardia euroa.

(29) TVO:n osakkaat ovat ensiksikin sitoutuneet korottamaan TVO:n pääomaa (omia varoja) määrällä, joka kattaa noin [15–30] prosenttia hankkeen kustannuksista luomalla erityisen osake-erän uutta reaktoria varten. Osakkaat myöntävät lisäksi pääomalainan, joka kattaa [0–15] prosenttia kokonaiskustannuksista. Näiden osakkailta investointisopimuksen allekirjoituspäivään eli joulukuuhun 2003 mennessä saatujen varojen lisäksi TVO sopi luottojärjestelystä kansainvälisten pankkien muodostaman syndikaatin kanssa ja otti useampia bilateraalisia lainoja. Valtaosa tästä velkarahoituksesta rahoitettiin sittemmin Cofacen takaamalla lainalla, joka otettiin maaliskuussa 2004, uudella luottojärjestelyllä, josta sovittiin kesäkuussa 2005, sekä uusilla bilateraalisilla lainoilla.

2.2.1 *Luottojärjestely*

(30) Kyse on 1,35 miljardin euron luotosta, jäljempänä ’luottojärjestely’.

(31) Pankkisyndikaatti, jossa BLB, BNP Paribas, JP Morgan, Nordea ja Svenska Handelsbanken toimivat pääjärjestäjinä (*Mandated Lead Arrangers*), myönsi kyseisen luoton TVO:lle. Nämä viisi pääjärjestäjää sitoutuivat kukin 11 päivänä marraskuuta 2003 päivätyllä kirjeellä antamaan tarvittaessa rahoitusta enintään 500 miljoonaa euroa eli yhteensä 2,5 miljardia euroa. Syndikointiprosessin aikana järjestelyyn osallistui myös muita pankkeja. Luottojärjestelyyn samoin ehdoin osallistuvat 12 pankkia allekirjoittivat järjestelyä koskevan sopimuksen 17 päivänä joulukuuta 2003.

([5]) Ks. alaviite 1.

(*) Salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluva tieto.

(32) Kyseisenä päivänä sovittu luottojärjestely muodostuu kahdesta erästä, joiden maturiteetit ovat viisi ja seitsemän vuotta. Kyse on euribor-sidonnaisesta vaihtuvakorkoisesta lainasta. Lainaerän, jonka maturiteetti on viisi vuotta, marginaali (nk. *spread*) ylittää euribor-koron […] peruspisteellä kolmen ensimmäisen vuoden ajan. Marginaalia nostetaan […] peruspisteellä (nk. *step-up*) vuosina […]. Lainaerän, jonka maturiteetti on seitsemän vuotta, marginaali on […] peruspistettä kolmen ensimmäisen vuoden ajan ja nostetaan […] peruspisteeseen vuosina […] ja […] peruspisteeseen vuosina […]. Lainalla ei ole valtion takausta.

(33) TVO:n ja pankkien 17 päivänä joulukuuta 2003 allekirjoittama sopimus koski aluksi 1,95 miljardin euron kokonaissummaa. Lainasumma supistettiin 1,35 miljardiin euroon maaliskuussa 2004, kun TVO:lle myönnettiin Cofacen takaama laina, jota kuvaillaan jaksossa 2.2.2.

(34) Muista lähteistä saamansa rahoituksen lisäksi TVO sopi kesäkuussa 2005 uudesta 1,6 miljardin euron luottojärjestelystä, jonka yhteydessä se hyötyi edullisemmista markkinaehdoista. Se maksaa tästä järjestelystä, jonka maturiteetti on seitsemän vuotta, keskimäärin vain […] peruspistettä yli euribor-koron. Koska TVO oli kattanut ensimmäiset Olkiluoto 3 -hankkeeseen liittyneet kulut muista tässä jaksossa kuvailluista rahoituslähteistä saamillaan varoilla, erityisesti osakkailtaan saadulla rahoituksella, se ei loppujen lopuksi joutunut koskaan käyttämään joulukuussa 2003 sovittua luottojärjestelyä ja irtisanoi sen vuoksi luottosopimuksen.

(35) Komissio antoi 11 päivänä kesäkuuta 2004 Euratom-sopimuksen 43 artiklan mukaisen myönteisen lausunnon, jossa se totesi, että kyseinen teollisuushanke parantaa energiansaannin varmuutta ja monipuolisuutta ja että kaikki investointiin liittyvät näkökohdat ovat Euratom-sopimuksen tavoitteiden mukaisia.

2.2.2 *Cofacen takaama laina*

(36) Kyse on 570 miljoonan euron luottojärjestelystä, jäljempänä 'taattu laina' (sanaa "laina" käytetään tässä yhteydessä, jotta voitaisiin välttää sekaannukset jaksossa 2.2.1 tarkoitetun luottojärjestelyn kanssa), jonka pääjärjestäjät olivat samat kuin johdanto-osan 31 kappaleessa mainitut, lukuun ottamatta […]-pankkia.

(37) TVO nostaa lainapääoman vähitellen viiden vuoden aikana ja käyttää nostamansa lainan maksaakseen velkansa AREVA NP:lle. Laina maksetaan takaisin puolivuosittain tasalyhennyksinä. Takaisinmaksu alkaa kuuden kuukauden kuluttua viimeisen lainaerän nostamisesta ja jatkuu 12 vuotta. Ranskan viranomaisten laskelmien mukaan keskimääräinen laina-aika on 8,92 vuotta.

(38) Pankeille maksettava korko on vaihtuva ja euribor-sidonnainen. Pankkien lainasta saama marginaali ylittää euribor-koron […] peruspisteellä.

(39) Vientiluottovakuutustoimintaa Ranskan valtion lukuun harjoittava Coface-yhtiö on myöntänyt lainalle takauksen. Vakuutuksen ottajina ja vakuutettuina ovat pankit. Coface vakuuttaa 95 prosenttia lainasummasta. Coface veloittaa kustakin maksusuorituksesta kiinteän [2,5–3,5] prosentin vakuutusmaksun ja Cofacelle maksettavien vakuutusmaksujen kokonaismäärä on siten [14,25–19,95] miljoonaa euroa. Tämä maksu veloitetaan pankeilta, jotka laskuttavat sen puolestaan TVO:lta johdanto-osan 38 kappaleessa tarkoitetun koron lisäksi.

(40) Ranskan takaus- ja vientiluottotoimikunta (*Commission des garanties et du crédit au commerce extérieur*), jonka tehtävänä oli päättää kyseisen takauksen myöntämisestä, hyväksyi takauksen 17 päivänä marraskuuta 2003 tehdyllä päätöksellään. Coface antoi 1 päivänä joulukuuta 2003 lupauksen takauksen myöntämisestä. Sopimus takauksen kohteena olevasta lainasta tehtiin 25 päivänä maaliskuuta 2004.

(41) Ranska antoi 20 päivänä marraskuuta 2003 takauksen tiedoksi tahoille, jotka osallistuvat OECD:ssä sovittuun julkisesti tuettujen vientiluottojen suuntaviivoja koskevaan järjestelyyn, jäljempänä 'OECD:n järjestely'. On huomionarvoista, että kukaan OECD:n järjestelyyn osallistuvista ei vastustanut takauksen myöntämistä.

2.2.3 *Bilateraaliset lainat*

(42) Luottojärjestelyn lisäksi TVO sopi investointipäätöksen tekemisen aikaan myös yhteensä […] miljoonan euron bilateraalisista lainoista eri rahoituslaitosten kanssa. Yhdestä näistä bilateraalisista lainoista (100 miljoonan euron lainasta) sovittiin SEK:n kanssa (ks. asiassa NN 62/B/2006 tehty päätös).

2.2.4 *Yhteenveto rahoitusjärjestelystä ja tapahtumien ajoittumisesta*

(43) Seuraavassa taulukossa esitellään Olkiluoto 3 -hankkeen rahoituksen jakautumista 25 päivänä maaliskuuta 2004 vallinneen tilanteen mukaan:

Taulukko 1

Olkiluoto 3 -hankkeen rahoituksen jakautuminen (tilanne 25.3.2004)

Rahoituslähde	MÄÄRÄ (EUROA)	OSUUS HANKEKUSTANNUKSISTA
TVO:n pääoman korottaminen	[…] miljoonaa	[15–30] %
Osakkaiden pääomalaina	[…] miljoonaa	[0–15] %
Luottojärjestely	1,35 miljardia	Noin 42 %
Cofacen takaama laina	570 miljoonaa	Noin 18 %
Bilateraaliset lainat	[…] miljoonaa	[15–30] %
Yht.	> 3 miljardia	100 %

(44) Tapahtumien ajoittumista kuvaillaan seuraavassa taulukossa:

Taulukko 2

Hankkeen aikataulu (päävaiheet vuosina 2002–2004)

Päivämäärä	TAPAHTUMA
Ennen syyskuuta 2002	TVO valitsee voimalassa käytettävän ydinreaktorin (tarvittavien lupien hankintamenettely).
Syyskuu 2002	Tarjouskilpailu käynnistetään (tarjouksen tekijöiden hankkima rahoitus ei kuulu tarjousten arviointikriteereihin, jotka esitetään tarjouskilpailuasiakirjoissa).
Maaliskuu 2003	TVO vastaanottaa tarjoukset ja käynnistää niiden arviointiprosessin.
Touko-/kesäkuu 2003	Samanaikaisesti tarjousten arviointiprosessin kanssa ja sen tuloksista riippumatta TVO pyytää tarjouksen tekijöitä kommentoimaan mahdollisuutta vientiluoton hankintaan vaihtoehtoisena rahoituslähteenä.
Elo-/syyskuu 2003	TVO käynnistää pankeille suunnatun tarjouskilpailun 2,5 miljardin euron syndikoitua luottoa varten.
15. lokakuuta 2003	TVO ilmoittaa AREVA NP:n ja Siemensin muodostamalle konsortiolle tarjouskilpailun voitosta (”*preferred bidders*”).

Päivämäärä	TAPAHTUMA
11. marraskuuta 2003	Viisi pankkia sitoutuu myöntämään enintään 2,5 miljardin luoton.
1. joulukuuta 2003	*Commission des garanties et du crédit au commerce extérieurin* 17. marraskuuta 2003 tekemän myönteisen päätöksen jälkeen Coface antaa AREVA NP:lle takauslupauksen 570 miljoonan euron vientiluottoa varten.
17. joulukuuta 2003	1,95 miljardin euron syndikoitua luottojärjestelyä (ilman Cofacen takausta) koskeva sopimus allekirjoitetaan. Syndikoitu luotto yhdessä osakkaiden pääomapanoksen ja muiden bilateraalisten lainojen kanssa mahdollistaa kokonaisrahoitustarpeiden kattamisen.
18. joulukuuta 2003	Ydinvoimalan rakentamista koskeva kauppasopimus allekirjoitetaan TVO:n sekä AREVA NP:n ja Siemensin muodostaman konsortion välillä.
Joulukuun loppu 2003–tammikuu 2004	TVO aloittaa neuvottelut pankkien kanssa vientiluoton ehdoista.
4. helmikuuta 2004	TVO ja pankit vahvistavat vientiluoton ehdot (erityisesti pankkien marginaalin).
25. maaliskuuta 2004	Cofacen takaama 570 miljoonan euron laina allekirjoitetaan ja syndikoitu luotto supistetaan sen seurauksena 1,35 miljardiin euroon.

3. SYYT MENETTELYN ALOITTAMISEEN

(45) Komissio analysoi 24 päivänä lokakuuta 2006 tekemässään päätöksessä ensisijaisesti sitä, onko toimenpiteessä kyse EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta tuesta. Päätöksessä tarkastellaan tämän vuoksi yksityiskohtaisesti osapuolten mahdollisesti saamaa etua. Komissio toteaa, että Cofacen veloittama [2,5–3,5] prosentin vakuutusmaksu ei ole suoraan verrattavissa markkinakorkoon, sillä yksikään vakuutuksenantaja ei näytä tarjoavan tämäntyyppistä rahoitustuotetta. Koska valtiontakaus koskee kuitenkin lainaa, vaikuttaa siltä, että takauksen kohteena olevan lainan kokonaiskustannuksia (jotka määritellään maksettujen korkojen ja takausmaksun yhteismääräksi) voidaan verrata kustannuksiin, jotka lainan ottaja olisi joutunut kattamaan ilman valtiontakausta. Verrattuaan taatun lainan kokonaiskustannuksia 2.2.1 jaksossa kuvaillun luottojärjestelyn kustannuksiin, joiden katsotaan vastaavan markkinakorkoa, komissio toteaa päätöksessä alustavasti, että taattu laina ei näytä alentavan tavanomaisia rahoituskuluja, jotka lainanottaja olisi joutunut maksamaan. Sen vuoksi TVO ei vaikuta saaneen etua toimenpiteestä. Komissio toteaa kuitenkin, että tämä alustava päätelmä perustuu tiettyihin olettamuksiin. Komissio ei tästä syystä ole katsonut voivansa sulkea vielä pois mahdollisuutta, että toimenpide on tukea, ja on päättänyt antaa Ranskalle ja asianomaisille osapuolille tilaisuuden esittää huomautuksia käytetyistä menetelmistä ja olettamuksista, joiden perusteella komissio analysoi, saako TVO toimenpiteestä etua.

(46) Mahdollisen tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille komissio toteaa, että vaikka tietyt seikat puoltavat sen katsomista perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvaksi tueksi, eräät muut seikat puhuvat sitä vastaan. Tämän vuoksi mahdollisen tuen ei voida otaksua lähtökohtaisesti soveltuvan yhteismarkkinoille.

(47) Koska ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että toimenpide on tukea, ja koska mahdollisen tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ei ole varmuutta, komissio on päättänyt aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn.

4. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(48) TVO toimitti komissiolle huomautuksensa 2 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. TVO toteaa kirjeessään, että menettelyn aloittamisesta tehty päätös sisältää joitakin asiavirheitä, ja ehdottaa joitakin oikaisuja päätökseen. TVO katsoo myös, että tietyt komission laatimat arvioinnit perustuvat pelkästään olettamuksiin ja ovat luonteeltaan spekulatiivisia. Mahdollisesta edusta TVO toteaa komission alustavan analyysin mukaisesti, että Cofacen takaama laina oli kustannuksiltaan luottojärjestelyä

ja muita kyseisenä ajankohtana saatavilla olleita rahoituslähteitä kalliimpi. TVO:n valinta kohdistui kuitenkin taattuun lainaan, sillä se oli kestoltaan pitempi ja se mahdollisti pankeilta lainattujen määrien supistamisen sekä lainaamatta jääneiden määrien varaamiseen tuleviin rahoitustarpeisiin ([6]). TVO:n mukaan komission olisikin todettava, että takaus ei ole perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

(49) Greenpeace, joka oli ensimmäisen tämän menettelyn aloittamiseen johtaneen kantelun tekijä (ks. tämän päätöksen 1 jakso), toimitti huomautuksensa 1 päivänä maaliskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Greenpeace muistuttaa, että yhteisön sisäiset vientituet ovat aina olleet kiellettyjä, ja ilmoittaa sen vuoksi katsovansa, että komission olisi tehtävä tarkasteltavana olevasta toimenpiteestä kielteinen päätös ja määrättävä tuki perittäväksi takaisin. Greenpeacen kirjeessä ei otettu miltään osin kantaa mahdollisesti saadusta edusta laadittuun alustavaan analyysiin, joka oli esitetty menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä.

(50) EREF, joka oli toisen tämän menettelyn aloittamiseen johtaneen kantelun tekijä (ks. tämän päätöksen 1 jakso), toimitti huomautuksensa komissiolle myös 1 päivänä maaliskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. EREF ilmoittaa pitävänsä ilmeisenä, että vientitakauksen myöntämisessä yhteisön sisäisen kaupan puitteissa on kyse sääntöjenvastaisesta valtiontuesta. EREF viittaa huomautuksissaan 18 päivänä marraskuuta 2005 päivätyssä kirjeessään esitettyihin väitteisiin ja pyytää komissiota liittämään kyseisen kirjeen tätä menettelyä koskevaan aineistoon.

(51) EREF:n mukaan Cofacen osallistuminen hankkeen rahoitukseen kannustaa yksityisiä pankkeja tulemaan mukaan hankkeen rahoitukseen. EREF katsoo Cofacen takauksen pienentävän hankkeen rahoitukseen osallistuville pankeille aiheutuvaa riskiä ja supistavan pankkien omien varojen määrää suhteessa kyseisiin lainoihin. Koska Cofacen takaus pienentää pankeille aiheutuvaa riskiä, se kannustaa pankkeja myöntämään TVO:lle halpakorkoisia lainoja. Tämä kasvattaa EREF:n mukaan entisestään takauksesta saatavaa etua. EREF katsoo, että hankkeen rahoitusjärjestely voisi epäonnistua, jos Coface joutuisi perumaan takauksensa. EREF pyytää komissiota tutkimaan kaikki osapuolten keskinäiset sopimussuhteet ja neuvotteluprosessin, jonka päätteeksi kyseiset sopimukset on tehty.

([6]) Alkukielinen teksti kuuluu seuraavasti: "TVO selected the facility on the basis that it had slightly longer maturity profile and it saved some room from banks for future financing needs".

(52) Lukuun ottamatta johdanto-osan 51 kappaleessa lyhyesti esiteltyjä yleisiä näkökohtia EREF:n kirjeessä ei oteta kantaa menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esille otettuun etuun, joka toimenpiteestä on mahdollisesti saatu.

(53) Johdanto-osan 48, 49 ja 50 kappaleissa mainituissa kolmessa kirjeessä esitettyjen huomautusten lisäksi komissio on saanut huomautuksia myös kuudelta jäsenvaltiolta (Alankomailta, Ruotsilta, Suomelta, Tšekiltä, Itävallalta ja Saksalta) ja neuvoston vientiluottotyöryhmän puheenjohtajalta ([7]). Kyseiset jäsenvaltiot eivät ota kantaa tapauksen yksityiskohtiin, mutta kritisoivat komissiota siitä, että se on aloittanut perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn vientiluoton tutkimiseksi ja katsonut, että kyseisenkaltainen toimenpide voi olla yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea. Näiden kuuden jäsenvaltion mukaan vientiluottoja säännellään OECD:n järjestelyllä, joka puolestaan on sisällytetty yhteisön oikeuteen. Ottamalla vientiluoton perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisen menettelyn kohteeksi komissio aiheuttaa suurta oikeudellista epävarmuutta ja on vaarassa heikentää eurooppalaisten vientiyritysten asemaa suhteessa ulkomaisiin kilpailijoihinsa.

5. **RANSKAN HUOMAUTUKSET**

(54) Ranskan viranomaiset palauttavat huomautuksissaan aluksi mieliin hankkeen ominaisuudet ja päävaiheet, erityisesti hankkeen rahoituksen ja tarjouskilpailun sujumisen osalta.

(55) Ranskan viranomaisten mukaan nyt arvioitavaa toimenpidettä ei suurimmalta osalta voida katsoa tueksi. Ne katsovat erityisesti, ettei toimenpiteestä saada etua. Ranskan viranomaisten mukaan Cofacen takaus myönnettiin markkinaehdoin. Viranomaiset kommentoivat huomautuksissaan myös menettelyn aloittamisesta tehdyssä komission päätöksessä huomioon otettua menetelmää. Niiden mukaan kyse on "pankkien yleisesti käyttämästä" menetelmästä, jonka perusteella voidaan todeta, että takausmaksu perustuu markkinakorkoihin. Ranskan viranomaiset katsovat, että kyseistä menetelmää kannattaa täydentää ja tarkistaa käyttämällä monimutkaisempaa rahoitusvarojen arvostusmenetelmää, jota ne kutsuvat "luottoarvojen vertailumenetelmäksi". Ranskan viranomaiset tulevat tämän toisen menetelmän perusteella siihen tulokseen, että pankit olisivat arvostaneet taatun lainan korkeammalle eli katsoneet sen luottojärjestelyä kannattavammaksi. Tätä pidetään merkkinä siitä, että Cofacen takaama luotto ei tuo kenellekään hankkeen osapuolelle etua rahoituskustannusten alenemisen muodossa. Ranskan viranomaiset ilmoittavat myös katsovansa, että nyt tarkasteltavaa toimenpidettä ei voida katsoa valtiontueksi, sillä se ei vaikuta kilpailuun eikä jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

([7]) Työryhmän puheenjohtajana tällä hetkellä toimiva Saksa tarkentaa, että Yhdistynyt kuningaskunta ei puolla kaikkia työryhmän esittämiä huomautuksia.

(56) Lisäksi Ranska katsoo, että vaikka toimenpide katsottaisiinkin tueksi, se olisi yhteismarkkinoille soveltuvaa tukea. Se soveltuisi yhteismarkkinoille yhtäältä perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, koska sillä pyritään legitiimiin tavoitteeseen eikä se vaikuta kauppaan yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Toisaalta se soveltuisi yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla.

(57) Ranska ottaa lisäksi esille monenlaisia esteitä tuen takaisinperinnälle. Se vetoaa tältä osin erityisesti perustellun luottamuksen periaatteeseen. Ranskan mukaan komissio ei yleensä aiemmin ole puuttunut pitkän tai keskipitkän aikavälin vientiluottoihin. Kyseinen toimenpide on lisäksi sopusoinnussa OECD:n järjestelyn kanssa. Ranskan näkemykset ovat viimeksi mainittujen seikkojen osalta hyvin samankaltaisia johdanto-osan 53 kappaleessa mainittujen, muiden jäsenvaltioiden esittämien huomautusten kanssa.

6. **TOIMENPITEEN ARVIOINTI**

(58) Arvioidakseen Ranskan maaliskuussa 2004 toteuttaman toimenpiteen komissio selvittää aluksi, onko siinä kyse perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta. Komissio toteaa tältä osin, että vientiluotto tai siihen liittyvä takaus voivat olla perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea varsinkin silloin, kun ne liittyvät jäsenvaltioiden väliseen liiketoimeen. OECD:n järjestely ei sulje automaattisesti pois mahdollisuutta, että sen mukaisessa toimenpiteessä voi olla kyse perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta. ([8])

(59) Menettelyn aloittamisesta tehdyssä komission päätöksessä todetaan, että toimenpide ei alustavan arvioinnin perusteella näytä olevan tukea varsinkaan siksi, että edunsaaja ei vaikuta saavan etua siitä. Tämän vuoksi on tarkistettava, onko ilmennyt uusia seikkoja, jotka asettaisivat kyseenalaiseksi tämän alustavan arvioinnin.

6.1 **Onko kyse valtiontuesta? Koituuko toimenpiteestä etua?**

6.1.1 *Johdanto*

(60) Komissio toteaa menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessään, että kyseinen toimenpide on takaus, joka liittyy pankkien TVO:lle myöntämään lainaan. Komission päätöksessä hylätään olettamus, että pankeille koituisi etua toimenpiteestä. Komissiolle tämän menettelyn aikana huomautuksia esittäneet osapuolet eivät ole kiistäneet tätä päätelmää. Tässä päätöksessä komissio pyrkii sen vuoksi ainoastaan tarkistamaan, onko toimenpiteestä koitunut etua lainan ottaneelle TVO:lle ja AREVA NP:lle, joka oli valittu ydinreaktorin toimittajaksi. Menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä todetaan AREVA NP:n osalta, että on mahdollista, että Ranska oli asettanut TVO:lle myönnettävän takauksen ehdoksi sopimuksen tekemisen AREVA NP:n kanssa. Jos tämä pitää paikkansa, Ranska myönsi TVO:lle edun sillä ehdolla, että AREVA NP valittiin ydinreaktorin toimittajaksi. Myös AREVA NP sai siinä tapauksessa etua toimenpiteestä. Tästä seuraa, että TVO:lle koituva etu on välttämätön ennakkoedellytys sille, että toimenpiteestä koituu etua myös AREVA NP:lle. Tässä päätöksessä komissio pyrkii tämän vuoksi selvittämään ensisijaisesti, onko TVO:lle koitunut etua toimenpiteestä.

(61) TVO:n kaltainen lainanottaja voisi saada lainalle myönnettävästä valtiontakauksesta etua alentuneina rahoituskustannuksina. Jotta voitaisiin selvittää, koituuko valtiontakauksesta etua lainanottajalle, on määritettävä, mitä rahoituskustannuksia sille olisi aiheutunut, jos se olisi hakenut pankkilainaa markkinoilta ilman, että valtio olisi toiminut sen hyväksi, ja verrattava näin saatua määrää kustannuksiin, jotka lainanottajalle aiheutui valtion toteuttaman toimenpiteen jälkeen. On myös otettava huomioon, että tietyillä yrityksillä ei yksinkertaisesti ole mahdollisuutta päästä pääomamarkkinoille, vaan ne voivat saada pääomaa vain valtion toteuttaman toimenpiteen avulla. Tällöin valtion toimenpiteestä koituva etu voi olla vieläkin suurempi. Koska EREF epäilee, olisiko TVO saanut kyseisenä ajankohtana pankkilainaa markkinoilta, komissio analysoi mahdollista rahoituskustannusten alenemista vasta sen jälkeen, kun se on selvittänyt, oliko TVO:lla mahdollisuus saada pääomaa markkinoilta ja saiko se niiltä riittävästi pääomaa koko Olkiluoto 3 -hankkeen rahoittamiseksi.

6.1.2 *Arviointi TVO:n mahdollisuudesta saada pankkilainaa markkinoilta*

(62) Komissio tarkastelee tämän päätöksen 2 jaksossa Olkiluoto 3 -hankkeen ja sen rahoituksen eri vaiheita. Kyseisen arvioinnin mukaan takauksen kohteena oleva laina myönnettiin virallisesti maaliskuussa 2004. On kuitenkin huomattava, että Coface antoi lupauksen takauksen myöntämisestä jo 1 päivänä joulukuuta 2003. *Commission des garanties et du crédit au commerce extérieur* oli antanut tukensa takauksen myöntämiselle 17 päivänä marraskuuta 2003 tekemällään päätöksellä. Viisi pankkia oli kuitenkin antanut jo 11 päivänä marraskuuta 2003 virallisen sitoumuksen enintään 2,5 miljardin euron lainaamisesta TVO:lle, ja kyseinen määrä oli riittävä koko hankkeen rahoituksen järjestämiseksi. Ranskan viranomaisten toimittamista tiedoista ilmenee, että TVO:lla oli mahdollisuus saada rahoitusmarkkinoilta riittävästi varoja koko hankkeen rahoittamiseksi jo ennen Ranskan hallituksen sen hyväksi toteuttamaa toimenpidettä.

(63) Komissio toteaa lisäksi, että suuri luottoluokituslaitos oli antanut TVO:lle erittäin hyvän luottoluokituksen (”*investment grade*” -taso) Olkiluoto 3 -hankkeen rahoitustoimenpiteiden toteutuksen aikaan. Kyseinen luottoluokitustaso takaa yleensä ongelmattoman pääsyn pankkilainamarkkinoille, eikä TVO:ta voida tästä syystä pitää vaikeuksissa olevana yrityksenä.

([8]) OECD:n järjestely voi kuitenkin tietyissä tapauksissa olla merkityksellinen seikka, joka on otettava huomioon analysoitaessa kyseisenkaltaisen toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan nojalla.

(64) Komissio toteaa lisäksi, että taatun lainan määrä (570 miljoonaa euroa) on pieni suhteessa hankitun pääoman kokonaismäärään (yli 3 miljardia euroa). Tämä tarkoittaa, että hanke rahoitetaan vielä Cofacen toimenpiteen jälkeenkin pääasiassa markkinoilta hankituin varoin. Komissio toteaa lisäksi taatun lainasumman osalta, että viisi pankkia oli antanut jo 11 päivänä marraskuuta 2003 sitoumuksen enintään 2,5 miljardin euron (ts. 500 miljoonaa euroa kutakin pankkia kohden) lainasumman myöntämisestä. Ranskan valtion ottamaa riskiä voidaan tämän vuoksi verrata riskiin, jonka yksityiset pankit olivat valmiit ottamaan. Tämän vuoksi Ranskan valtion osallistuminen hankkeen rahoittamiseen ei merkinnyt rahoituslähteiden monipuolistumista eikä pienentänyt muille pankeille aiheutuneita riskejä yhtään enempää kuin siinä tapauksessa, että vielä yksi pankki olisi osallistunut hankkeen rahoittamiseen.

(65) Komissio päättelee saatavillaan olevista tiedoista, että TVO:lla oli ennen valtion sen hyväksi toteuttamaa toimenpidettä riittävän hyvät mahdollisuudet saada pääomaa rahoitusmarkkinoilta. Toisin kuin EREF väittää, Ranskan hallitus ei toiminut edelläkävijänä investoijien joukossa vaan myönsi takauksensa ajankohtana, johon mennessä koko hankkeen rahoitus oli jo varmistunut. Vaikka Ranskan hallitus olisi sitä paitsi ollutkin edelläkävijän asemassa, sen toteuttaman toimenpiteen arvo oli vähäinen suhteessa koko hankkeen rahoitustarpeeseen eikä ollut sen vuoksi niin suuri, että se olisi kannustanut yksityisiä sijoittajia tulemaan mukaan hankkeeseen. Komissio toteaa tästä syystä myös, että EREF:n mainitsema mahdollisuus, jonka mukaan koko hankkeen rahoitus olisi epäonnistunut, jos Coface olisi perunut takauksensa, voidaan torjua oikeutetusti.

6.1.3 *Arviointi TVO:n rahoituskustannusten alenemisesta*

(66) Koska on todettu, että toisin kuin EREF väittää, TVO kykeni saamaan riittävästi rahoitusta pääomamarkkinoilta, on tutkittava, merkitsikö Ranskan valtion veloittama takausmaksu TVO:n rahoituskustannusten alenemista suhteessa määrään, joka sen olisi pitänyt maksaa ilman valtion rahoitustukea.

(67) Komissio ilmoittaa menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessään, että yksikään toinen vakuutuksenantaja tai rahoituslaitos ei tarjoa tällä hetkellä täsmälleen samantyyppistä vakuutusta, jonka Coface tarjoaa tässä tapauksessa, eli vakuutusta, joka on annettu siltä varalta, että TVO laiminlyö maksunsa pitkällä aikavälillä. Ranskan viranomaiset ovat vahvistaneet, että markkinoilla ei tällä hetkellä ole saatavilla tämäntyyppistä vakuutusta ja myöskään kantelijat eivät ole vastustaneet tätä toteamusta. Tätä seikkaa ei kiistetä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisessa komission tiedonannossa ([9]) jäsenvaltioille perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin, sillä tiedonannossa todetaan, että vaikka lyhytaikaisille vientiluottovakuutuksille on olemassa markkinat, näin ei välttämättä ole keskipitkän ja pitkän aikavälin vakuutusten tapauksessa. Tämän vuoksi Ranskan viranomaisten pyytämä maksu ei ole suoraan verrattavissa markkinahintaan.

(68) Se seikka, että tälle vakuutukselle ei ole markkinoita, ei vaikuta automaattisesti arviointiin siitä, koituuko toimenpiteestä etua. Koska toimenpiteessä on kyse lainatakauksesta, TVO olisi joutunut rahoittamaan hankkeen ottamalla takauksettoman lainan, jos valtio ei olisi toteuttanut toimenpiteitä sen hyväksi. Jotta voitaisiin selvittää, onko toimenpiteestä koitunut etua, on tarkistettava, alenivatko TVO:n rahoituskustannukset; tämä tapahtuu vertaamalla taatun lainan kokonaiskustannuksia (pankkien veloittama korko, johon lisätään takausmaksu) korkoon, jonka yksityiset pankit olisivat veloittaneet samankaltaisesta lainasta ilman valtiontakausta.

(69) Komissio toteaa, että taatun lainan lisäksi TVO on hankkinut nyt tarkasteltavaan hankkeeseen pankkirahoitusta myös luottojärjestelyn muodossa. Onkin analysoitava, voidaanko pankkien luottojärjestelyn yhteydessä veloittaman koron katsoa muodostavan luotettavan vertailukohdan korolle, jonka yksityiset pankit veloittaisivat myöntäessään taatun lainan kaltaisen lainan ilman valtiontakausta.

(70) EREF ei katso, että luottojärjestelyn korkoa voitaisiin käyttää hyvänä arviointiperusteena markkinakorolle, jonka pankit veloittaisivat ilman valtiontakausta. EREF katsoo ensiksikin, että BLB:n osuus luottojärjestelystä on tukea ja on vaikuttanut suotuisasti ehtoihin, joilla luotto myönnettiin TVO:lle. Komissio muistuttaa hylänneensä asiassa NN 62/B/2006 tekemässään päätöksessä ([10]) olettamuksen, että BLB:n toteuttama toimenpide voitaisiin katsoa tueksi. Komissio hylkää tämän vuoksi kantelijan ensimmäisen väitteen. Toiseksi EREF katsoo, että Cofacen takauksen myöntäminen pienentää luottojärjestelyyn liittyvää riskiä ja on sen seurauksena kannustanut pankkeja myöntämään luoton edullisemmin ehdoin kuin lainan, jolla ei ole valtiontakausta. Komissio toteaa tältä osin, että EREF ei anna tarkkoja tietoja siitä,

([9]) EYVL C 281, 17.9.1997, s. 4. Tiedonanto sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission tiedonannolla jäsenvaltioille EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin annetun perustamissopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisen tiedonannon muuttamisesta (EUVL C 325, 22.12.2005, s. 22).

([10]) EREF on hakenut Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta muutosta asiassa NN 62/B/2006 tehtyyn komission lopulliseen päätökseen K(2006) 4964. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kirjannut kanteen asiana T-94/07.

millä tavalla se katsoo Cofacen takauksen pienentävän luottojärjestelystä aiheutuvaa riskiä. Komissio on tutkinut perusteellisesti Olkiluoto 3 -hankkeen rahoituksen. Vaikka on ilmeistä, että Cofacen myöntämä takaus pienentää riskiä, joka taatusta lainasta aiheutuu sen myöntäneille pankeille, ja alentaa sitä kautta korkoa, jonka nämä veloittavat taatusta lainasta, komissio ei ole havainnut yhtään järjestelmää eikä sopimusta, jolla Cofacen takaus pienentäisi luottojärjestelyyn liittyvää riskiä. Onkin pääteltävä, että Cofacen takaus ei kata luottojärjestelyä miltään osin. Komissio hylkää tämän vuoksi kantelijan väitteen, jonka mukaan Cofacen takaus pienentäisi luottojärjestelyyn liittyvää riskiä.

(71) Komissio ei ole havainnut myöskään muita seikkoja, joista voitaisiin päätellä, että luottojärjestelyn korko ei olisi käyttökelpoinen vertailukohta korolle, jonka pankit veloittaisivat taattua lainaa vastaavasta lainasta ilman valtiontakausta. Komissio ottaa tältä osin huomioon sen, että taattu laina ei ole pääomalaina eli laina, joka maksettaisiin takaisin vasta luottojärjestelyn velvoitteiden hoitamisen jälkeen. Taattu laina on käytännössä etuoikeusasemaltaan vastaava kuin luottojärjestely. Komissio toteaa myös, että luottojärjestelyyn ei liity etuoikeusasemaa eikä vakuutta, joka erottaisi sen taatusta lainasta. ([11])

(72) Komissio toteaa edellä esitetyn perusteella, että luottojärjestelyn korko on käyttökelpoinen vertailukohta korolle, jonka yksityiset pankit veloittaisivat taattua lainaa vastaavasta lainasta ilman takausta.

(73) Komissio on jo verrannut taatun lainan kokonaiskustannuksia luottojärjestelyn kustannuksiin menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen johdanto-osan 59 ja 63 kappaleissa. Vertailu perustuu taatun lainan keskimääräiseen laina-aikaan. Kyseisen laina-ajan tapauksessa veloitettava korko ([12]) lasketaan ekstrapoloimalla lineaarisesti luottojärjestelyn korko. Vertailu osoittaa, että taatun lainan kokonaiskustannukset (pankkien veloittama korko, johon lisätään Cofacen veloittama takausmaksu) eivät ole alhaisempia kuin korko, jota pankit veloittavat luottojärjestelystä.

(74) Komissio katsoo, että Ranskan viranomaiset pitävät menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen johdanto-osan 59 ja 63 kappaleissa esitettyä vertailumenetelmää käyttökelpoisena, kun taas kantelijat eivät ole ottaneet kantaa siihen eivätkä ole ehdottaneet vaihtoehtoista vertailumenetelmää. TVO puolestaan toteaa komission analyysin mukaisesti, että Cofacen takaama laina oli kustannuksiltaan luottojärjestelyä ja muita kyseisenä ajankohtana saatavilla olleita rahoituslähteitä kalliimpi.

(75) Komissio päättelee, että takaus ei ole alentanut TVO:lle aiheutuneita rahoituskustannuksia suhteessa kustannuksiin, joita sille olisi aiheutunut, jos se olisi hankkinut rahoituksen pankkimarkkinoilta ilman valtiontakausta.

(76) Komissio korostaa, että kantelijat eivät ole ehdottaneet menettelyn aloittamisesta esittämissään huomautuksissa eivätkä aiemmissa huomautuksissaan laskentamenetelmää, jolla voitaisiin tarkistaa, alensiko Ranskan veloittama takausmaksu TVO:n rahoituskustannuksia.

6.2 **Valtiontueksi luokittelua koskevat päätelmät**

(77) Kuten jaksossa 6.1 esitetystä analyysista ilmenee, komissiolla ei ole näyttöä siitä, että toimenpiteestä olisi koitunut etua TVO:lle.

(78) Komissio toteaa menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 69 ja 70 kohdassa, että oli mahdollista, että ydinvoimaloiden toimittajien välinen kilpailu kohdistui varsinaisen voimalan rakentamisesta veloitetun hinnan lisäksi myös TVO:lle tarjottuihin rahoitusehtoihin. Komissio toteaa, että jos kilpailua olisi käyty rahoituksen sisältäneen kokonaishinnan perusteella, AREVA NP olisi voinut ehdottaa takauksen ansiosta TVO:lle rahoitusta edullisemmalla korolla ja olisi sen vuoksi voinut tarjota houkuttelevampaa kokonaishintaa kuin muut ydinvoimalatoimittajat. Jos tämä pitää paikkansa, AREVA NP:lle koitui etua takauksesta ja takaus on katsottava vientitueksi.

(79) Ranskan viranomaisten ilmoituksen mukainen tapahtumien aikajärjestys, joka esitetään lyhyesti taulukossa 2, sulkee pois mahdollisuuden, että toimittajien välinen kilpailu perustuisi rahoituksen kattavaan kokonaishintaan. TVO valitsi ensiksikin AREVA NP:n ja Siemensin muodostaman konsortion tarjouskilpailun voittajaksi jo ennen takauksen virallista myöntämistä ja paljon ennen takausmaksun täsmällistä määrittelyä. Toiseksi ydinvoimalan toimitussopimus AREVA NP:n ja Siemensin muodostaman konsortion kanssa allekirjoitettiin ennen kuin takausmaksun täsmällinen määrä oli määritelty virallisesti. Nämä seikat osoittavat, että TVO valitsi AREVA NP:n ja Siemensin ennen kuin se sai tietoonsa takauksen täsmälliset kustannukset eli hankkeen rahoituskustannukset.

([11]) Kumpaankaan lainaan ei liity erityisiä pantteja (vakuuksia). Molempiin liittyy TVO:n panttaamattomuuslauseke (”negative pledge”).

([12]) Koska sekä taattu laina että luottojärjestely ovat vaihtuvakorkoisia lainoja, vertailu perustuu Euribor-koron ylittävään marginaaliin (nk. *spreadiin*) eikä absoluuttisiin korkoihin, jotka eivät sitä paitsi ole tiedossa, koska ne määritetään tulevaisuudessa.

(80) Vaikka jälkimmäinen päätelmä osoittautuisi virheelliseksi ja toimittajien välinen kilpailu kohdistui tosiasiassa kokonaishintaan, komissio on jo todennut tämän päätöksen johdanto-osan 75 kappaleessa, että taattu laina ei ollut edullisempaa rahoitusta kuin muu TVO:n saatavilla ollut rahoitus. Koska takaus ei alentanut TVO:lle aiheutuneita rahoituskustannuksia suhteessa muiden saatavilla olleiden takaamattomien rahoituslähteiden kustannuksiin, se ei alentanut AREVA NP:n ja Siemensin muodostaman konsortion tarjouksen kokonaishintaa eikä siis muuttanut tarjousta houkuttelevammaksi.

(81) Mahdollisuus, että toimenpiteestä olisi koitunut etua AREVA NP:lle, voidaan tämän vuoksi sulkea pois.

(82) Koska ei ole voitu osoittaa, että TVO:lle tai AREVA NP:lle olisi koitunut etua toimenpiteestä, mikä on välttämätön edellytys toimenpiteen katsomiseksi tueksi, komissio päättelee, että Cofacen takaus, joka kattaa TVO:lle myönnetyn 570 miljoonan euron lainan, ei ole valtiontukea.

7. **PÄÄTELMÄ**

(83) Komissio toteaa, että takaus, jonka Ranska myönsi 25 päivänä maaliskuuta 2004 Cofacen välityksellä, ei ole tukea,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Takaus, jonka Ranska myönsi 25 päivänä maaliskuuta Teollisuuden Voima Oy:n AREVA NP:ltä tilaaman ydinvoimalan rakentamisen yhteydessä, ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä syyskuuta 2007

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen